

Н.В. РУБАНОВСЬКА¹, В.А. СОЛОМАХА²

¹ Кам'янець-Подільський національний університет
імені Івана Огієнка

просп. Грушевського, 31а, м. Кам'янець-Подільський,
Хмельницька обл., 32300, Україна

² Київський національний університет імені Тараса Шевченка,
ННЦ «Інститут біології»

просп. академіка Глушкова, 2, корпус 12, м. Київ, 03022, Україна
natalka_rubanovs@mail.ru

**ЦЕНОТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ *ALLIUM*
PODOLICUM (ASCH. ET GRAEBN.)
ВЛОСКІ EX RACIB. І *A. LUSITANICUM* LAM.
(*ALLIACEAE*) НА ЗАХІДНОМУ ПОДІЛЛІ**

Ключові слова: *Allium podolicum*, *A. montanum*, Західне
Поділля, рослинні угруповання

Вступ

Цікавим регіоном для вивчення представників роду *Allium* L. (*Alliaceae* s. str., *Amaryllidaceae* s. l.) в Україні є Західне Поділля, на території якого трапляються 15 його видів (Заверуха, 1985). Серед них — рідкісні вузькоареальні та диз'юнктивно-ареальні кальципетрофітні та степові види, які занесені до «Червоної книги України» (Червона книга..., 2009). Проте актуальним завданням при вивченні флор і окремих систематичних груп є виявлення ценотичних особливостей не лише созофітів, але й тих видів, що визначають своєрідність рослинного покриву певної території. Для Західного Поділля такими видами є кальципетрофіти *Allium podolicum* (Asch. et Graebn.) Влоскі ex Racib. (*Alliaceae*) і *A. lusitanicum* Lam. (Кагало, Скібіцька, 2002).

Об'єкти та методика досліджень

Allium podolicum — вид із групи *A. paniculatum* L., описаний з південної частини Поділля в 1905 р. як *A. paniculatum* L. var. *podolicum* Asch. et Graebn., а в 1919 р. визнаний як самостійний вид (Крицька та ін., 2000). Він вважається товтрово-середньопридністровсько-покутським плейстоценовим мезохроноендеміком (Заверуха, 1985).

Allium lusitanicum Lam. (*A. senescens* L. subsp. *lusitanicum* (Lam.) Dostál, *A. senescens* L. subsp. *montanum* (Pohl) Holub, *A. montanum* F.W. Schmidt, nom. illeg.) поширений в Україні більше: розсіяно трапляється на кам'янистих відслоненнях у Закарпатті, Карпатах, Прикарпатті, на Волино-Поділлі, Правобережному Поліссі та Правобережному Придніпров'ї (Котов, 1950). В Україні цей вид був відомий переважно під незаконною назвою *A. montanum* F.W. Schmidt. Нова визнана назва та синоніміка наведені за рекомендацією С.Л. Мосякіна.

Для еколого-ценотичної характеристики досліджених видів використано 78 повних геоботанічних описів, виконаних авторами у 2007—2010 рр. на території Тернопільської (Підволочиський, Гусятинський, Заліщицький райони) та Хмельницької (Кам'янець-Подільський район) областей. Геоботанічні описи здійснювали за стандартною методикою на описових ділянках розміром 10 × 10 м або, відповідно до геоморфологічних особливостей локалітету, в природних межах фітоценозу (Лавренко, 1959). Участь видів у фітоценозі оцінювали з використанням проективного покриття, визначеного у відсотках. Для подальшої обробки ці дані перевели в бали модифікованої шкали Браун-Бланке (Westhoff, van der Maarel, 1973).

Класифікацію рослинних угруповань здійснювали на принципах флористичної класифікації рослинності (Westhoff, van der Maarel, 1973). Синтаксономічну інтерпретацію доведено до рівня союзу. Введення, обробку геоботанічних матеріалів і розрахунки модифікованого коефіцієнта вірності (Tichy, Chytrý, 2006) виконували, застосовуючи пакет програм JUICE 7.0 (Tichy, 2002). Результати обробки представлені у вигляді скороченої синтаксономічної таблиці, в якій наведена частота трапляння (константність) видів у відповідних фітоценозах, виражена в категоріях I (1—20 %), II (21—40 %), III (41—60 %), IV (61—80 %) і V (81—100 %), і видів із найбільшим значенням модифікованого коефіцієнта вірності (таблиця).

Регіон дослідження — Західне Поділля — наводиться в межах, визначених Б.В. Заверухою (1985).

Результати досліджень та їх обговорення

Детальна синтаксономія угруповань із *A. podolicum* у регіоні розроблена нами раніше [12]. Встановлено, що цей вид зростає в угрупованнях, які належать до 12 асоціацій 4 союзів 3 порядків 3 класів природної рослинності (Рубановська, 2010). Найчастіше на території Західного Поділля *A. podolicum* формує специфічні розріджені наскельні угруповання на ерозійних верхівках товтр, складених валуноподібними тріщинуватими карбонатними останцями (Онищенко, 2001; Kuzemko, 2009). У таких умовах формуються потужні процвітаючі популя-

Синтаксономічна таблиця угруповань з *Allium podolicum* і *A. lusitanicum*
(*A. montanum*) на Західному Поділлі

Номер групи	1	2	3
Кількість описів	15	13	50
Кількість видів у групі	134	182	148
<i>Allium podolicum</i> (Asch. et Graebn.) Blocki ex Racib.	IV ^{2.7}	IV ⁻⁻⁻	V ^{13.0}
<i>Allium lusitanicum</i> Lam.	III ⁻⁻⁻	IV ⁻⁻⁻	IV ^{1.2}
<i>Aster amellus</i> L.	III ^{70.7}	. ⁻⁻⁻	. ⁻⁻⁻
<i>Inula ensifolia</i> L.	III ^{63.3}	I ⁻⁻⁻	. ⁻⁻⁻
<i>Sesleria heuffleriana</i> Schur	I ^{37.8}	. ⁻⁻⁻	. ⁻⁻⁻
<i>Stachys recta</i> L.	I ⁻⁻⁻	IV ^{65.2}	I ⁻⁻⁻
<i>Hypericum perforatum</i> L.	I ⁻⁻⁻	III ^{47.5}	I ⁻⁻⁻
<i>Primula veris</i> L.	. ⁻⁻⁻	III ^{60.3}	. ⁻⁻⁻
<i>Clinopodium vulgare</i> L.	. ⁻⁻⁻	II ^{47.8}	. ⁻⁻⁻
<i>Euphorbia angulata</i> Jacq.	. ⁻⁻⁻	II ^{47.8}	. ⁻⁻⁻
<i>Dictamnus albus</i> L.	. ⁻⁻⁻	II ^{47.8}	. ⁻⁻⁻
<i>Campanula glomerata</i> L.	I ⁻⁻⁻	II ^{46.3}	. ⁻⁻⁻
<i>Pyrethrum corymbosum</i> (L.) Scop.	. ⁻⁻⁻	II ^{40.8}	. ⁻⁻⁻
<i>Peucedanum cervaria</i> (L.) Lapeyr.	. ⁻⁻⁻	II ^{40.8}	. ⁻⁻⁻
<i>Campanula persicifolia</i> L.	. ⁻⁻⁻	II ^{40.8}	. ⁻⁻⁻
<i>Ranunculus polyanthemus</i> L.	I ⁻⁻⁻	II ^{39.1}	. ⁻⁻⁻
<i>Knautia arvensis</i> (L.) Coult.	I ⁻⁻⁻	II ^{33.9}	. ⁻⁻⁻
<i>Campanula bononiensis</i> L.	I ⁻⁻⁻	II ^{32.1}	. ⁻⁻⁻
<i>Aurinia saxitilis</i> Desv.	. ⁻⁻⁻	. ⁻⁻⁻	IV ^{75.1}
<i>Acinos arvensis</i> (Lam.) Dandy	. ⁻⁻⁻	. ⁻⁻⁻	III ^{57.1}
<i>Sedum acre</i> L.	. ⁻⁻⁻	I ⁻⁻⁻	III ^{50.0}
<i>Melica transsilvanica</i> Schur	. ⁻⁻⁻	. ⁻⁻⁻	II ^{43.6}
<i>Artemisia absinthium</i> L.	. ⁻⁻⁻	. ⁻⁻⁻	II ^{41.7}
<i>Thymus dimorphus</i> Klokov et Des.-Shost.	. ⁻⁻⁻	. ⁻⁻⁻	II ^{41.7}
<i>Festuca valesiaca</i> Gaud.	V ^{22.6}	IV ⁻⁻⁻	IV ⁻⁻⁻
<i>Teucrium chamaedrys</i> L.	V ^{35.1}	IV ^{9.6}	II ⁻⁻⁻
<i>Euphorbia cyparissias</i> L.	III ⁻⁻⁻	IV ^{22.6}	III ⁻⁻⁻
<i>Bupleurum falcatum</i> L.	III ^{14.7}	III ^{15.4}	II ⁻⁻⁻
<i>Centaurea scabiosa</i> L.	III ^{43.2}	II ⁻⁻⁻	I ⁻⁻⁻
<i>Vincetoxicum hirundinaria</i> Medik.	III ^{4.3}	IV ^{28.5}	II ⁻⁻⁻
<i>Filipendula vulgaris</i> Moench	II ⁻⁻⁻	IV ^{57.7}	I ⁻⁻⁻
<i>Elytrigia intermedia</i> (Host) Nevski	II ⁻⁻⁻	IV ^{34.2}	II ⁻⁻⁻

<i>Thalictrum minus</i> L.	II ^{1.2}	IV ^{32.4}	I ⁻⁻⁻
<i>Medicago falcata</i> L.	II ^{5.7}	II ^{3.4}	II ⁻⁻⁻
<i>Carex humilis</i> Leyss.	II ^{8.5}	II ^{16.6}	I ⁻⁻⁻
<i>Galium verum</i> L.	III ^{39.0}	I ⁻⁻⁻	I ⁻⁻⁻
<i>Adonis vernalis</i> L.	III ^{28.7}	II ^{15.8}	. ⁻⁻⁻
<i>Asyneuma canescens</i> Griseb. et Schenk	II ^{23.4}	II ^{8.4}	I ⁻⁻⁻
<i>Anthericum ramosum</i> L.	III ^{19.6}	III ^{18.8}	I ⁻⁻⁻
<i>Seseli annum</i> L.	II ^{16.5}	III ^{26.0}	I ⁻⁻⁻
<i>Scabiosa ochroleuca</i> L.	II ^{8.9}	III ^{18.1}	I ⁻⁻⁻
<i>Salvia verticellata</i> L.	II ^{4.4}	III ^{24.0}	I ⁻⁻⁻
<i>Plantago media</i> L.	I ⁻⁻⁻	III ^{43.3}	I ⁻⁻⁻
<i>Melampyrum arvense</i> L.	I ⁻⁻⁻	III ^{29.8}	I ⁻⁻⁻
<i>Veronica incana</i> L.	II ⁻⁻⁻	III ^{4.3}	III ^{9.8}
<i>Potentilla arenaria</i> Borkh. ex Gaertn., B. Mey. et Scherb.	II ⁻⁻⁻	II ⁻⁻⁻	III ^{17.1}
<i>Galium album</i> Mill.	II ⁻⁻⁻	II ⁻⁻⁻	III ^{9.8}
<i>Thymus marchallianus</i> Willd.	II ⁻⁻⁻	II ⁻⁻⁻	III ^{9.8}

Примітка. Таблиця подана у скороченому вигляді. Наведено види лише з найвищими значеннями частоти трапляння та модифікованого коефіцієнта вірності (ϕ -coefficient).

ції дослідженого виду (Рубановська, 2008а, б), його проективне покриття становить від 10 до 20, а іноді до 45 %. Окрім того, як асектатор *A. podolicum* трапляється у складі степових і лучно-степових угруповань із переважанням злаків, а також — у багатовидових трав'янистих угрупованнях, де домінують дводольні рослини (Рубановська, 2010).

Ценотичні особливості *A. lusitanicum* на Західному Поділлі раніше ґрунтовно не досліджувалися, проте є опубліковані [10—12] фітоценотичні матеріали за участю даного виду. Зокрема, *A. lusitanicum* із Північно-Західного Поділля наводиться для чотирьох асоціацій союзу *Cirsio-Brachypodium pinnati* Nadač et Klika 1994 em. Krausch 1961 як його діагностичний вид — лучно-степових екстразональних угруповань центральноєвропейського типу на дерново-карбонатних ґрунтах (Дідух, Коротченко, 2003). *A. lusitanicum* вказується (під назвою *A. montanum*) як діагностичний вид для союзу *Seslerio-Festucion glaucae* Klika 1931 em. Kolbek 1983 із Придністров'я і Покуття (Соломаха, 2008). На дослідженій території він є діагностичним для угруповань союзу *Alyso-Sedion Oberdorfer et Müller in Müller* 1961: асоціацій *Aurinio saxatilis-Allietum podolici* Onyschenko 2001 у заповіднику «Медобори» і *Minuartio auctae-Festucetum pallentis* Onyschenko 2001 у Кременецьких горах (Онищенко, 2001); зростає також в угрупованнях асоціацій *Poëtum versicoloris* Kukovitsa, Movchan, V. Solomakha et Shelyag 1992 союзу *Galio campanulatae-Poion versicoloris* Kukovitsa, Movchan, V. Solomakha et She-

lyag 1994 та *Stipetum pulcherrimae* Soó 1942 союзу *Alysso-Festucion pallentis* Moravec in Holub et al. 1967, які нині відносять до союзів або *Alysso-Sedion* (Абдулоєва, 2002), або *Festucion valesiacaе* Klika 1931 (Kuzemko, 2009).

У результаті синтаксономічної інтерпретації власних фітоценотичних матеріалів виявилось, що обидва досліджені види на Західному Поділлі трапляються в угрупованнях трьох типів.

Угруповання першого типу характеризуються високою вірністю і достатньою константністю — *Aster amellus** та *Inula ensifolia* (таблиця, група 1). Це лучно-степові ценози союзу *Cirsio-Brachypodium pinnati* порядку *Festucetalia valesiacaе* Br.-Bl. et R. Tüxen ex Br.-Bl. 1949 класу *Festuco-Brometea* Br.-Bl. et R. Tüxen ex Br.-Bl. 1949.

Вищі вірність і константність ксеротемних узлісних видів (*Stachys recta*, *Hypericum perforatum*, *Primula veris*, *Clinopodium vulgare*, *Euphorbia angulata*, *Dictamnus albus*, *Campanula glomerata* та ін.) діагностують угруповання союзу *Geranion sanguinei* Tx. in Th. Müller 1962 порядку *Origanetalia* Th. Müller 1962 класу *Trifolio-Geranietea sanguinei* Th. Müller 1962 (таблиця, група 2).

Такі види, як *Aurinia saxatilis*, *Acinos arvensis*, *Sedum acre*, *Melica transsylvanica* тощо (таблиця, група 3), вирізняють розріджені угруповання на відслоненнях карбонатів, що належать до союзу *Alysso-Sedion* порядку *Alysso-Sedetalia* Moravec 1967 класу *Koelerio-Corynephoretea* Klika in Klika et Novák 1941.

Значну константність мають спільні для цих угруповань степові види: *Festuca valesiaca*, *Teucrium chamaedrys*, *Euphorbia cyparissias*, *Bupleurum falcatum*, *Thymus marschallianus*, *Veronica incana* та інші (таблиця).

Аналіз вибірки показав, що з 78 геоботанічних описів *A. podolicum* наявний у 64 (82,05 %), *A. lusitanicum* — у 48 (61,54 %); в 34 описах (43,59 %) наявні обидва види, в 30 (38,46 %) — лише *A. podolicum*, у 14 (17,95 %) — тільки *A. lusitanicum*. Із 272 видів квіткових рослин, відзначених у описах, разом із *A. podolicum* найчастіше трапляються *Festuca valesiaca* (91,70 % описів), *Teucrium chamaedrys* (83,30 %), *Inula ensifolia* (66,70 %), *Bupleurum falcatum* і *Aster amellus* (по 58,30 %), *Seseli annuum*, *Vincetoxicum hirsutinaria*, *Allium lusitanicum*, *Euphorbia cyparissias* і *Centaurea scabiosa* (по 50,00 %). На ділянках із *A. lusitanicum* найчастіше зростають *Festuca valesiaca* (разом виявлені в 75,00 % описів), *Allium podolicum* (70,80 %), *Aurinia saxatilis* (54,20 %), *Teucrium chamaedrys* (52,10 %) і *Veronica incana* (50,00 %).

Позитивно спряженим, хоча й незначною мірою, *A. podolicum* виявився з ксеромезофітними світлолюбними видами неглибоких дрібнозернистих субстратів: *Seseli annuum* і *Melica transsylvanica* (коефіцієнт спряження становить 20,92), *Thymus dimorphus* і *Melilotus officinalis* (L.) Pall. (19,94), *Medicago falcata* (18,90), *Centaurea stoebe* L. (18,76), *Potentilla arenaria* (17,50) та ін.

Склад видів, спряжених із *A. montanum*, указує на ширшу еколого-ценотичну амплітуду даного виду порівняно з попереднім. Значні показники позитивного міжвидового спряження з *A. montanum* мають види з досить відмінними вимогами до середовища, проте переважна більшість із них властива неглибо-

* Автори видів наведені в таблиці.

ким незакріпленим субстратам: *Aurinia saxatilis* (30,36), *Euphorbia stepposa* Zoz (26,73), *Sempervivum ruthenicum* W.D.J. Koch (24,82), *Anthericum ramosum* (22,59), *Asyneuma canescens* (21,21), *Potentilla arenaria* (21,13) та *Carex montana* (20,69).

Під час аналізу міжвидового спряження виявилось, що між собою пара досліджених видів спряжена негативно (– 36,98). Це може свідчити, по-перше, про відмінність їхніх умов зростання, попри те, що *A. podolicum* і *A. lusitanicum* на дослідженій території зростають загалом у подібних умовах (а в 43,6 % — на одній описовій ділянці), для існування їхніх популяцій суттєвими є відмінності місць рельєфу — поличок, щілин, карнизів, стінок тощо. По-друге, негативне спряження можна пояснити відносно ширшою еколого-ценотичною амплітудою *A. lusitanicum*, яка дозволяє цьому виду зростати в більш мезофітних умовах лучних степів на щебенястих дерново-карбонатних ґрунтах.

Отже, аналіз міжвидового спряження демонструє відмінності в еколого-ценотичних потребах двох видів роду *Allium*, які займають подібні, але не тождні, екотопи.

Висновки

1. На Західному Поділлі *Allium podolicum* і *A. lusitanicum* трапляються в угрупованнях трьох типів, які належать до союзів *Alysso-Sedion* Oberdorfer et Müller in Müller 1961, *Cirsio-Brachypodion pinnati* Hadač et Klika 1994 em. Krausch 1961 та *Geranion sanguinei* Tx. in Th. Müller 1962.

2. У регіоні ценотичний оптимум *A. podolicum* приурочений до освітлених розріджених угруповань, що формуються на неглибокому шарі продуктів руйнування вапняків, а *A. lusitanicum* — в більш зімкнених, часто дещо задернованих, іноді злегка затінених, угрупованнях на потужніших ґрунтах.

3. Аналіз міжвидової спряженості вказує на диференціацію досліджених видів на рівні мікрорельєфних особливостей екоотопів.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. *Абдулова О.С.* До синтаксономії ксерофітної трав'янистої рослинності Західного Лісо-степу (Придністровське Поділля, Товтровий кряж, Кременецькі гори) // Укр. фітоцен. зб. (Київ). Сер. А. — 2002. — Вип. 1 (18). — С. 124–144.
2. *Абдулова О.С., Дідух Я.П.* Лучно-степова рослинність еродованих схилів Придністров'я (Національний природний парк «Подільські товтри») в аспекті її охорони // Укр. фітоцен. зб. (Київ). Сер. А. — 1999. — Вип. 3 (14). — С. 10–36.
3. *Дідух Я., Коротченко І.* Ксеротермна рослинність північно-західного Поділля // Вісн. Львів. ун-ту. Сер. біол. — 2003. — Вип. 34. — С. 82–91.
4. *Заверуха Б.В.* Флора Вольно-Подолії и ее генезис. — Киев: Наук. думка, 1985. — 192 с.
5. *Кагало О., Скібіцька Н.* Флоросоцологічна оцінка каньйону р. Смотрич як частини заповідного ядра Національного природного парку «Подільські Товтри» // Вісн. Львів. ун-ту. Сер. біол. — 2002. — Вип. 31. — С. 55–65.
6. *Котов М.І.* Рід *Allium* L. // Флора УРСР. — К.: Вид-во АН УРСР, 1950. — Т. 3. — С. 127–128.
7. *Крицька Л.І., Федорончук М.М., Царенко О.М., Шевера М.В.* Типіфікація видів судинних рослин, описаних з України: родини *Liliaceae* Juss., *Alliaceae* J. Agardh (I) // Укр. ботан. журн. — 2000. — 57, № 6. — С. 689–696.
8. *Лавренко Е.М.* Основные закономерности растительных сообществ и пути их изучения // Полевая геоботаника. — М.; Л.: Изд-во АН СССР, 1959. — Т. 1. — С. 13–75.

9. *Онищенко В.А.* Рослинність карбонатних відслонень природного заповідника «Медобори» // Укр. фітоцен. зб. (Київ). Сер. А. — 2001. — Вип. 1 (17). — С. 86—104.
10. *Рубановська Н.В.* Особливості популяції *Allium podolicum* (Aschers. et Graebn.) Blocki ex Racib. на території НПП «Подільські Товтри» // Актуальні проблеми ботаніки та екології: Мат. міжнар. конф. молод. учених (13—16 серпня 2008 р., м. Кам'янець-Подільський). — К., 2008. — С. 167—168.
11. *Рубановська Н.В.* Вікова структура популяції *A. podolicum* (Aschers. et Graebn.) Blocki ex Racib. Смотрицького каньйону // Сучасні проблеми збалансованого природокорист.: Мат. III міжнар. наук.-прак. конф. (листопад, 2008 р.). — Кам'янець-Подільський, 2008. — С. 46—48.
12. *Рубановська Н.В.* Ценотичні особливості *Allium podolicum* (Asch. et Graebn.) Blocki ex Racib. на Західному Поділлі // Наук. зап. Тернопільськ. нац. пед. ун-ту ім. Володимира Гнатюка. Сер. Біол. — 2010. — **45**, № 4. — С. 29—37.
13. *Соломаха В.А.* Синтаксономія рослинності України. Третє наближення. — К.: Фітосоціоцентр, 2008. — 296 с.
14. *Червона книга України.* Рослинний світ / За ред. Я.П. Дідуха. — К.: Глобалконсалтинг, 2009. — С. 51—61.
15. *Kuzetko A.* Dry grasslands on sandy soils in the forest and forest-steppe zones of the plains region of Ukraine: present state of syntaxonomy // Tuexenia. — 2009. — P. 369—390.
16. *Tichy L.* JUICE, software for vegetation classification // J. Veg. Sci. — 2002. — **13**. — P. 451—453.
17. *Tichy L., Chytrý M.* Statistical determination of diagnostic species for site groups of unequal size // J. Veg. Sci. — 2006. — **17** (6). — P. 809—818.
18. *Westhoff V., Maarel E. van der.* The Braun-Blanquet approach // Handbook of Vegetation Science. Part V: Ordination and Classification of Vegetation / Ed. by H. Whittaker. — The Hague, 1973. — P. 619—726.

Рекомендує до друку
Я.П. Дідух

Надійшла 20.05.2011 р.

Н.В. Рубановская¹, В.А. Соломаха²

¹ Каменец-Подольский национальный университет имени Ивана Огиенко

² Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко, НИЦ «Институт биологии»

ЦЕНОТИЧЕСКИЕ ОСОБЕННОСТИ *ALLIUM PODOLICUM* (ASCH. et GRAEBN.) BŁOCKI ex RACIB. И *A. LUSITANICUM* LAM. (*ALLIACEAE*) НА ЗАПАДНОМ ПОДОЛЬЕ

Изучены ценотические особенности *Allium podolicum* и *A. lusitanicum* на Западном Подолье. Установлено, что в регионе оба вида встречаются в сообществах союзов *Alyso-Sedion Oberdorfer* et Müller in Müller 1961, *Cirsio-Brachypodium pinnati* Hadač et Klika 1994 em. Krausch 1961 и *Geranion sanguinei* Tx. in Th. Müller 1962. Выявлено микроэкологическую дифференциацию данных видов.

Ключевые слова: *Allium podolicum*, *Allium lusitanicum*, Западное Подолье, растительные сообщества.

N.V. Rubanovska¹, V.A. Solomakha²

¹ I.I. Ogienko Kamyanets-Podilskyi National University

² Taras Shevchenko National University of Kyiv, Educational and Scientific Centre «Institute of Biology»

CENOTIC FEATURES OF *ALLIUM PODOLICUM* (ASCH. et GRAEBN.) BŁOCKI ex RACIB. AND *A. LUSITANICUM* LAM. (*ALLIACEAE*) IN WEST PODILLIA

Cenotic features of *Allium podolicum* and *A. lusitanicum* in West Podillia were investigated. Both species are found to occur in the region in communities of the alliances *Alyso-Sedion Oberdorfer* et Müller in Müller 1961, *Cirsio-Brachypodium pinnati* Hadač et Klika 1994 em. Krausch 1961, and *Geranion sanguinei* Tx. in Th. Müller 1962. Ecotopological differentiation at the microhabitat scale was revealed.

Key words: *Allium podolicum*, *Allium lusitanicum*, West Podillia, plant communities.